

На основу члана IV 4. а) Устава Босне и Херцеговине, Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине на 51. сједници Представничког дома, одржаној 25. јула 2013. године, и на 34. сједници Дома народа, одржаној 16. децембра 2013. године, усвојила је

ЗАКОН

О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ О ИЗВРШЕЊУ КРИВИЧНИХ САНКЦИЈА, ПРИТВОРА И ДРУГИХ МЈЕРА

Члан 1.

У Закону Босне и Херцеговине о извршењу кривичних санкција, притвора и других мјера - пречишћени текст ("Службени гласник БиХ", број 12/10), иза члана 10. додају се чл. 10а. и 10б. који гласе:

"Члан 10а.

(Међусобна сарадња, информисање, договарање, прикупљање релевантних података и други облици сарадње)

- (1) С циљем међусобне сарадње, информисања, договарања, прикупљања релевантних података, као и остваривања других облика међусобне сарадње, завод или друге институције у којим се извршава мјера притвора или издржава кривична санкција, по рјешењу или пресуди Суда или другог органа у складу са законом или међународном уговору, дужни су да достављају мјесечне и периодичне извјештаје, односно информације Министарству правде, посебно о броју притвореника и затвореника, о остваривању загарантованих права, коришћењу погодности, дисциплинским процедурама, као и о другим подацима које завод оцијени корисним и релевантним за примјену закона, односно за систем извршења кривичних санкција.
- (2) У обављању послова праћења стања у извршавању закона и других прописа, предузимања мјера за које су овлашћени или давања препорука или предузимања посебних мјера или промјене стања у области из става (1) овог члана и када се о таквим чињеницама о којима треба обавијестити Савјет министара Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Савјет министара) или Парламентарну скупштину Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Парламентарна скупштина), Министарство правде може тражити достављање и свих других података које сматра релевантним у датим околностима.

Члан 10б.

(Пружање међусобне помоћи и сарадње с циљем безбједности система извршења кривичних санкција и јавног поретка)

- (1) С циљем одржавања безбједности и доброг функционисања Завода за извршење кривичних санкција, притвора и других мјера Босне и Херцеговине, како би се примјена третмана, преваспитања или других мјера из области система извршења кривичних санкција могла одвијати успјешно без узнемиравања и ометања, одржавања равнотеже између програма безбједности и социјалне реинтеграције, ефикасног одговора на спречавање чињења кривичних дјела, настанка већих инцидената, бјекства притвореника или затвореника, њиховог спровођења или обезбјеђења ван круга завода као и процјењивања безбједносних ризика у коришћењу ванзаводских погодности, заводи, полицијски органи, судска полиција или други законом одређени органи или агенције из области безбједности дужни су међусобно сарађивати и узајамно пружати потребну помоћ у складу са законским овлашћењем.
- (2) Заводи морају израдити планове безбједности за поступање у ванредним и другим оправданим околностима и у том правцу размијенити податке с полицијским органима или агенцијама имајући у виду прописе којима се регулише заштита тајности таквих података."

Члан 2.

Иза члана 36. додаје се члан 36а. који гласи:

"Члан 36а.

(Специјализована стручна обука)

С циљем што већег разумијевања проблема и културног поријекла затвореника страних држављана те помоћи да они успјешније рјешавају све своје проблеме у заводу, управник завода треба да размотри и распореди одређени број заводских службеника на интензивнији рад са страним затвореницима, те да им у том правцу обезбиједи више специјализовану стручну обуку као што су: учење страних језика, културе, обичаја или других питања која се појављују у вези са одређеном групом затвореника страних држављана."

Члан 3.

Иза члана 45. додаје се члан 45а. који гласи:

"Члан 45а.

(Ограничења у вези са подацима и документима који се сматрају службеном тајном)

- (1) Подаци и документи који се сматрају службеном тајном у смислу овог закона или подзаконског акта донесеног на основу овог закона, као и другог закона којим се штите лични подаци грађана, не смију се саопштавати, нити чинити доступним неовлашћеним лицима.
- (2) Омбудсмен Босне и Херцеговине може тражити од Министарства правде или Завода да му преда или омогући увид у документе или податке које сматра потребним за обављање своје дужности, укључујући и оне који су заведени као повјерљиви или тајни у складу са законом.
- (3) У случајевима из става (2) овог члана омбудсмен ће примијенити потребну повјерљивост за њих и неће их учинити доступним јавности.
- (4) Изузетно, подаци из става (1) овог члана могу се дати и другом законом овлашћеном органу, ако то није у супротности с циљем заштите властитог, приватног и личног живота таквог лица, односно процеса ресоцијализације или рехабилитације или ако је прописом одређено да нису јавни подаци или ако такви подаци нису подвргнути ограничењима која су нужна у демократском друштву."

Члан 4.

У члану 48. став (7) мијења се и гласи:

"(7) Комисија даје препоруке надлежним органима Босне и Херцеговине с циљем побољшања стандарда смјештаја, побољшања поступања и поштовања људских права лица над којима се извршавају кривичне санкције или друге мјере, даје предлоге и примједбе које се односе на постојеће законе или друге прописе засноване на закону из области извршења кривичних санкција, обавља повјерљиве разговоре с притвореницима или затвореницима уз приступ свим заводима, доставља извјештаје управнику завода и надлежним министарствима правде, прикупља, обрађује и потражује податке из своје надлежности као и друге радње из области независног праћења."

Иза става (7) додају се нови ст. (8) и (9), који гласе:

"(8) Одредбе о чувању службене тајне овог закона или другог прописа односе се на Независну комисију приликом обављања послова и задатака у оквиру своје надлежности када дође до сазнања или у посјед података и докумената из члана 45. овог закона.

(9) Трошкове рада Комисије сноси Парламентарна скупштина из припадајућих средстава у оквиру усвојеног буџета институција Босне и Херцеговине и њених међународних обавеза."

Досадашњи ст. (8) и (9) постају ст. (10) и (11).

У досадашњем ставу (8) на крају текста умјесто тачке ставља се запета и додају ријечи: "који се објављује у 'Службеном гласнику БиХ'."

Члан 5.

Иза члана 48. додаје се члан 48а. који гласи:

"Члан 48а. (Национални превентивни механизам)

Институције Босне и Херцеговине ће тијелу које одражава, односно представља национални превентивни механизам за спречавање мучења или других окрутних, нељудских или понижавајућих поступака или кажњавања обезбиједити:

- а) приступ свим информацијама које се односе на број лица лишених слободе,
- б) приступ свим информацијама које се односе на поступање с тим лицима, као и условима у којима су притворена,
- ц) приступ свим затворским установама, њиховим установама и објектима,
- д) прилику да засебно испитају лица лишена слободе без свједока, лично или уз преводиоца ако то буде потребно, као и са свим осталим лицима за које национални превентивни механизам сматра да могу дати релевантне информације,
- е) слободу да одаберу мјесто које желе посјетити и лица с којима желе разговарати,
- ф) право да контактирају са Поткомитетом за спречавање мучења или других окрутних, нељудских или понижавајућих поступака или кажњавања, да шаљу информације и да се састају са Поткомитетом,
- г) као и друга права у складу са Допунским протоколом уз Конвенцију УН-а против мучења и других окрутних, нељудских или понижавајућих поступака или кажњавања из 2002. године, који је Босна и Херцеговина ратификовала 26. 06. 2008. године и који је ступио на правну снагу у Босни и Херцеговини од 15. 09. 2008. године."

Члан 6.

Иза члана 70. додају се чл. 70а, 70б. и 70ц. који гласе:

"Члан 70а. (Медицинске мјере с циљем спашавања живота лица лишених слободе која одбијају да приме храну)

- (1) У случајевима када притвореник или затвореник одбија да прими храну, лекар треба да пружи медицинску помоћ уз пристанак пацијента, али када се дође до

фазе у којој се може очекивати да долази до губљења моћи расуђивања или је наглашена опасност по живот таквог лица, тада лекар има задњу ријеч у одлучивању о томе шта је најбоље за пацијента када се узму у обзир сви фактори. У оваквим околностима надлежни лекар ће формирати стручни медицински тим, који ће након опсервација, ако је то потребно, приступити вјештачком храњењу и оживљавању прије настанка те фазе, а након тога и принудном храњењу и другим медицинским мјерама с циљем спашавања живота лица лишених слободе.

- (2) У поступању из става (1) овог члана лекар ће обратити пажњу на претходно изражене њихове личне и културолошке вриједности и жеље лица у погледу медицинског третмана, као и стање физичког здравља. Поступак принудног храњења се може примијенити у изузетним околностима и након три седмице гладовања уз потребу постојања осталих медицинских услова, који указују на стварну опасност по живот и здравље лица, односно под околностима под којима лице одузима свој живот или и раније, ако здравствено и ментално стање не указује другачије.
- (3) Принудно храњење не може се сматрати нељудском и понижавајућом мјером чији је циљ да се сачува живот конкретног лица које стално одбија да узима храну. Принудно храњење, да би било легитимно, захтијева поштовање три стандарда, и то:
  - а) мора постојати медицинска потреба за третманом,
  - б) морају се испоштовати процедуралне гаранције доношења одлука,
  - ц) начин на који се лице храни не смије бити нељудски.
- (4) Принцип позитивне обавезе државе је да предузме ефикасне кораке када постоји предвидљив и неизбјежан ризик по живот лица, које је у надлежности државних органа власти, а посебно када је то лице лишено слободе и подвргнуто условима које намеће домаћи закон.
- (5) С циљем спречавања настанка тешких посљедица штрајка глађу, осим редовног предвиђеног медицинског поступка, може се, ако одлучи заводски лекар у сарадњи и након консултација с управником завода, дозволити независним лекарима да штрајкачима дају савјет и пруже медицинску помоћ.
- (6) У поступању сходно ст. (1), (2) и (3) овог члана, управа завода дужна је да без одгађања обавијести брачног друга или другог члана уже породице притвореника или затвореника или лице које су одредили да у том случају буде обавијештено, инспектора за надзор над радом завода, затим да сагледа принципе и смјернице за управљање ситуацијама приликом штрајка глађу у складу са Малтешком декларацијом Свјетског удружења лекара у вези са етичким поступањем с лицима која штрајкују глађу из 2006. године, судску праксу Европског суда за људска права – ECtHR из области медицинске интервенције, као и да омогући приступ и другим тијелима надлежним за праћење и остваривање људских права и основних слобода у складу са законом и одговарајућим међународним документима.

Члан 70б.

(Основни етички принципи у поступању љекара са лицима лишеним слободе која штрајкују глађу)

(1) Основни етички принципи у поступању љекара са лицима лишеним слободе која штрајкују глађу су:

- а) поштовање медицинске етике и личности пацијента у професионалном контакту са угроженим лицима, уз обавезу да љекари морају задржати објективност у својим процјенама и не смију дозволити да буду изложени притиску да прекрше етичке принципе или медицинско просуђивање,
- б) повјерљивост односа између љекара и наведених лица у погледу медицинског стања или других информација повезаних са стањем пацијента уз стицање таквог повјерења које ће створити могућност ефикасног рјешавања оваквих ситуација,
- ц) поштовање аутономије личности уз способност процјене тешких ситуација када штрајк глађу није добровољан или када је донесен уз пријетњу или притисак других штрајкача или других лица или ради привлачења публицитета или остварења циља који је супротан закону или када то чине из других намјера или мотивација супротних медицинским стандардима, моралним критеријумима или другим облицима дозвољеног понашања,
- д) поштовање двоструке оданости према управи установе и пацијенту уз задржавање љекарске независности, објективности и стручног знања, као и поштовање позитивних законских прописа којима се уређује ова материја,
- е) поштовање концепта добротинства, односно коришћење медицинских умијећа и знања у корист лица којима пружају третман,
- ф) поштовање љекарске искрености при давању информација пацијенту о могућим посљедицама његових поступака, посебно код пацијента, који пати од болести које нису спојиве са дужим гладовањем, информисање пацијента о свим поступцима које предузима и помаже му у доношењу властите одлуке на основу тачних информација из разлога што љекари не смију давати погрешне клиничке изјаве и савјете,
- г) примарна примјена неопходних медицинских мјера и без пристанка пацијента, ако одбијањем употребе хране или одбијањем лијечења угрози своје здравље или пак доведе у опасност свој живот, или ако усљед посебног менталног стања не може донијети разумну одлуку.

(2) Љекари сваком штрајкачу треба да објасне посљедице гладовања по њихово здравље, објашњавајући и дајући здравственоу анамнезу, здравствено стање и раније болести које могу озбиљно да угрозе њихово здравље.

(3) Неопходне медицинске мјере су оне мјере које је одобрио љекар или тим љекара и којима се непосредно отклања опасност по живот и здравље пацијента, а у тим случајевима се у складу са законом могу примијенити и медицинске принудне мјере, уз истовремене медицинске контролне механизме.

(4) Ако љекар стекне утисак да штрајкачи гладују под притиском или из других разлога, може донијети одлуку о раздвојености тих лица, а у крајњој мјери и предложити њихово одвођење, односно упућивање у болницу под надзором завода или другу одговарајућу медицинску установу.

Члан 70ц.
(Прехрамбени захтјеви страних држављана)

Заводска кухиња у складу с финансијским и другим могућностима треба да обезбиједи услове у погледу прехранбених захтјева затвореника страних држављана, посебно у вријеме вјерских празника таквих лица, као и да поштује да они имају одређену исхрану или не једу одређене прехранбене артикле у складу са вјерским и културним обичајима таквих лица."

Члан 7.

Иза члана 73. додаје се члан 73а. који гласи:

"Члан 73а.
(Лијечење и мјере обезбјеђења у здравственој установи ван круга завода)

- (1) У хитним и ванредним околностима, изузев случаја предвиђеног чланом 73. став (3) овог закона, када је угрожен живот притвореника или осуђеног лица и када му није могуће пружити адекватну помоћ у заводу због одсуства заводског љекара, главни дежурни завода може упутити притвореника или осуђено лице у мјесну здравствену установу, те даље поступати по упутствима љекара, о чему одмах обавјештава управника завода.
- (2) У случају из става (1) овог члана, управник завода одмах обавјештава суд који води кривични поступак и поступа по налогу суда.
- (3) Обезбјеђење притвореника или осуђеног лица на лијечењу у здравственој установи ван круга завода врше овлашћени заводски службеници.
- (4) У случају из става (3) овог члана, када то безбједносни разлози захтијевају, помоћ овлашћеним заводским службеницима могу пружати органи Министарства безбједности Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Министарство безбједности), судска полиција или друга полицијска тијела и агенције у Босни и Херцеговини, о чему, на предлог управника завода, налог издаје суд који води кривични поступак.
- (5) У случају када је ријеч о обезбјеђењу затвореника, управник завода упућује предлог за безбједносну помоћ органима и полицијским тијелима из става (4) овог члана, а на основу тог предлога наведени органи и полицијска тијела издају налог о врсти и начину пружања безбједносне помоћи овлашћеним заводским службеницима."

Члан 8.

Иза члана 79. додаје се члан 79а. који гласи:

"Члан 79а.

(Смјештај притвореника или затвореника у посебну просторију из здравствених разлога)

- (1) Притвореници или затвореници нарушеног физичког и менталног здравља или са инвалидитетом или непокретношћу, односно параплегијом смјештају се у посебну собу или одјељење у склопу здравствене амбуланте или стационара у заводу, гдје су под сталном контролом здравственог особља завода.
- (2) О смјештају из става (1) овог члана одлучује заводски лекар.
- (3) Притвореника или затвореника из става (1) овог члана свакодневно контролише лекар или други здравствени радник завода, с тим да се ова мјера прекида ако то нареди лекар.
- (4) Завод је дужан да обезбиједи посебне просторије у складу с општепризнатим медицинским стандардима.
- (5) У случају да не постоји могућност адекватног смјештаја и лијечења у заводу лица из става (1) овог члана, поступиће се сходно члану 73. став (3) овог закона."

Члан 9.

У члану 80. иза става (2) додаје се нови став (3) који гласи:

"(3) Изузетно од става (2) овог члана, писмо се може отворити и прегледати у присуству притвореника или затвореника, ако овлашћени службеник има разлога да основано сумња да писмо садржи текст или предмете који имају за циљ да ометају извршење правде у било којем кривичном поступку, буду искоришћени за припрему или чињење кривичног дјела, угрожавање реда и безбједности у заводу или да буде јавно објављено путем медија без претходног одобрења."

Досадашњи ст. (3), (4) и (5) постају ст. (4), (5) и (6).

Члан 10.

Иза члана 80. додају се чл. 80а. и 80б. који гласе:

"Члан 80а.

(Испитивање представки, молби, жалби и других поднесака притвореника и затвореника)

При испитивању представки, молби, жалби и других поднесака притвореника и затвореника, цијениће се све околности значајне за правилну оцјену њихових навода, а посебно:

- а) да ли су поступањем овлашћених заводских службеника или намјештеника повријеђена права предвиђена у Уставу Босне и Херцеговине као и у актима наведеним у Анексу I Устава, закону или другом пропису којим су регулисана права и обавезе затвореника и притвореника,
- б) да ли су према тој категорији лица примијењена минимална Европска правила о поступању са затвореницима, притвореницима или малољетним лицима,
- ц) да ли су поштована људска права, да ли је хумано поступано уз очување физичког и менталног здравља ове категорије лица,
- д) да ли је примијењен једнак третман и једнаки услови боравка и рада тих лица,
- е) да ли се правилно примјењују одредбе о кућном реду, погодностима, годишњем одмору, као и сва друга питања везана за рад, наставу, спортске, културне, информативне и друге сличне околности,
- ф) да ли се правилно примјењују и сва друга права која произлазе из закона или подзаконских аката из наведене области или међународних докумената који обавезују или чији је потписник Босна и Херцеговина,
- г) управа завода обавезна је да испита поднесене притужбе, представке или предлоге и ако их оцијени основаним, да предузме законом предвиђене мјере, као и да достави одговор подносиоцу о основаности или предузетим мјерама у вези с његовим поднеском у роковима одређеним у складу са законским и подзаконским прописима. Притвореници и затвореници своје приговоре или жалбе могу доставити инспектору за надзор над радом у заводу, државном омбудсмену, Независној комисији, Министарству правде или другом органу или тијелу овлашћеном за праћење и остваривање људских права лица лишених слободе.

Члан 80б.

(Административна и логистичка подршка службе завода за благовремено подношење правних средстава или представки притвореника и затвореника)

- (1) Завод ће обезбиједити сву потребну административну и логистичку подршку служби завода како би затвореницима и притвореницима било омогућено благовремено подношење правних средстава у судским поступцима, подношење представки које се односе на живот унутар завода, поштовање правила поступања, представки у погледу унапређења унутрашњег живота и рада у заводу, као и других облика комуницирања из члана 80. овог закона.

- (2) Управник завода ће најмање једанпут у шест мјесеци извршити анализу утврђених неправилности и предузимати мјере да се оне убудуће отклоне или предложити министру правде доношење додатних прописа или других мјера из надлежности министарства.
- (3) Такође, и инспектор из члана 46. овог закона у вршењу надзора над радом завода овлашћен је за поступање из става (2) овог члана, као и на друга поступања у складу са законом."

Члан 11.

У члану 83. иза става (3) додаје се нови став (4) који гласи:

"(4) У случају да се притворенику или затворенику одобри посјета из става (3) овог члана, то се не сматра погодношћу, те се не примјењују критеријуми за одобравање погодности, већ се само процјењује безбједносни ризик."

Досадашњи ст. (4) и (5) постају ст. (5) и (6).

Члан 12.

У члану 123. иза ријечи "законом" тачка се замјењује запетом и додаје сљедећи текст: "или овим законом уз могућност обавезног условног отпуста и одређивања мјера надзора, забране или ограничења и јављање надлежном органу социјалне заштите или другом правном лицу или организацији који пружају помоћ или друге облике збрињавања лица отпуштених са издржавања казне затвора као и друге радње у складу с важећим прописима".

Члан 13.

Иза члана 127. додају се чл. 127а. и 127б. који гласе:

"Члан 127а.

(Смјештај, дјелотворно право на помоћ преводиоца, погодности и здравствено информисање затвореника страних држављана)

- (1) Приликом упућивања затвореника страног држављанина у одређени завод, осим општих критеријума из закона или других прописа с циљем ублажавања затворениковог осјећаја изолованости и адекватног третмана, треба настојати да се његово упућивање изврши у складу са његовим специфичним потребама и, ако је то изводљиво, уз могућност комуникације са другим страним затвореницима истог држављанства, језика, вјере или културе, што се омогућава пенолошком средствима као што су рад, култура, забава, заједничке вјежбе као и други облици слободних активности или културно-просвјетног рада, уколико то

није у супротности са разлозима безбједности, ефикасније реализације третмана или другим оправданим разлозима у складу са законом.

- (2) Заводска управа је дужна да страним држављанима омогући дјелотворно право на помоћ преводиоца када треба да учествују у поступку који их се тиче, нарочито укључујући дисциплинске поступке, поступке по молби за условни отпуст, молби за помиловање, захтјеву за трансфер за даље издржавање казне затвора у земљи поријекла, као и другим поступцима када се одлучује о њиховим правима или рјешавању молби, жалби и других поднесака поднесених ради заштите њихових права, с тим да се у погледу пружања правне помоћи, у давању преводилачких или услуга тумача може обратити конзуларном представнику његове државе или представнику државе која штити интересе државе затвореника страног држављанина.
- (3) У случају одлучивања о одређеним излазима затворенику страном држављанину ван круга завода, сваки ризик од могућности бјекства таквог затвореника процјењује се појединачно, и у случају одобравања, тражени излаз се може користити само уз издате мјере обавезног надзора.
- (4) Заводске медицинске службе морају обезбиједити да се информације о преносивим болестима, посебно хепатитису, ХИВ-у, АИДС-у, ТБЦ-у и слично, редовно на различитим језицима достављају страним затвореницима, а уколико болују од наведених болести, добиће здравствену заштиту и све друге облике медицинске његе, савјетовања или информисања као и други затвореници.

Члан 127б.

(Замјена казне затвора)

- (1) Казна затвора до једне године која је изречена осуђеном лицу може се, на његов захтјев, замијенити новчаном казном, која се плаћа у једнократном износу у року до 30 дана под условима одређеним Кривичним законом.
- (2) Осуђеном лицу којем је казна затвора до једне године замијењена новчаном казном и која је плаћена у једнократном износу у року од 30 дана од дана правоснажности наведене судске одлуке суд ће издати потврду о извршеној казни и о томе обавијестити орган унутрашњих послова надлежан за вођење казнене евиденције.
- (3) Ако се новчана казна не плати у року из става (1) овог члана, суд ће донијети одлуку о извршењу казне затвора. Ако се новчана казна плати само дјелимично, извршиће се казна затвора сразмјерно износу који није плаћен."

Члан 14.

Иза члана 139. додају се чл. 139а. и 139б. који гласе:

"Члан 139а.

(Обавјештење о датуму ступања и отпуштања страног држављанина или лица без држављанства)

- (1) О датуму ступања на издржавање казне затвора страног држављанина или лица без држављанства, завод ће одмах обавијестити Службу за послове са странцима Министарства безбједности, затим о бјекству или нестанку лица које се налази на издржавању казне затвора, одобреном излазу ван круга завода, почињењу кривичног дјела или изреченим дисциплинским санкцијама, премјештају затвореника у други завод или здравствену установу на лијечење као и одобравању условног отпуста, односно добијања помиловања.
- (2) О датуму отпуштања са издржавања казне затвора лица из става (1) овог члана завод ће надлежну службу обавијестити у року од 30 дана прије истека казне затвора.
- (3) Обавјештења из става (1) овог члана завод ће достављати и у случајевима одређивања или укидања притвора.
- (4) На захтјев Службе за послове са странцима, завод може дати и друге податке или информације које су од значаја за рад и функционисање наведене службе у складу са законом или другим посебним прописом.

Члан 139б.

(Обавјештења безбједносних агенција или служби упућена заводу)

- (1) Министарство безбједности, односно одговарајуће безбједносне агенције или службе на државном нивоу или полицијске службе ентитета, односно Брчко Дистрикта БиХ, дужне су да одмах по сазнању обавијесте заводе у Босни и Херцеговини о лицу којем је одузето држављанство Босне и Херцеговине или које је проглашено опасним по националну безбједност а које је на издржавању казне затвора или друге мјере изречене у складу са законом.
- (2) О лицу из става (1) овог члана осим завода обавијестиће се и суд уколико такво лице извршава мјеру притвора или ако је осуђено правоснажном судском одлуком и борави на слободи у току поступка упућивања на издржавање казне затвора у складу са чланом 127. овог закона."

Члан 15.

Иза члана 158. додају се чл. 158а. и 158б. који гласе:

"Члан 158а.

(Ускраћивање коришћења погодности за одређени период)

- (1) У изузетним приликама, а нарочито у случају епидемија болести, елементарних непогода или када то налажу интереси безбједности или из других оправданих

разлога у складу са законом и другим прописима за одређени период, коришћење погодности се може ускратити.

- (2) Ускраћивање погодности управник завода може ограничити на период до мјесец дана, с тим да због посебних прилика ова мјера може бити продужена за још 30 дана по одобрењу министра правде.

Члан 158б.

(Ограничења за одобравање погодности лица којима је одузето држављанство Босне и Херцеговине или која су проглашена опасним по националну безбједност)

Лицу којем је одузето држављанство Босне и Херцеговине или које је проглашено опасним за националну безбједност Босне и Херцеговине за вријеме издржавања казне затвора или друге мјере изречене у складу са законом неће се одобравати погодности ван круга завода за вријеме трајања наведених правних стања или правних ситуација, односно неког другог сличног правног статуса одређеног на основу посебног закона или другог одговарајућег прописа."

Члан 16.

Иза члана 160. додаје се члан 160а. који гласи:

"Члан 160а.

(Премјештање у посебно одјељење у други завод)

- (1) Затвореник којем након извршене мјере усамљења нису престали разлози због којих је та мјера одређена и који се налази у заводу полуотвореног типа или заводу затвореног типа без посебног одјељења с појачаним надзором, може се премјестити у посебно одјељење завода затвореног типа с појачаним надзором из члана 169. овог закона.
- (2) Рјешење у случају из става (1) овог члана доноси министар правде.
- (3) Против рјешења из става (2) овог члана може се уложити жалба Министарству правде у року од три дана од дана пријема рјешења, с тим да жалба не задржава извршење рјешења.
- (4) Рјешење из става (3) овог члана донесено по жалби је коначно и против њега се не може покренути управни спор."

Члан 17.

У члану 165. у ставу (1) ријечи: "годишњи одмор у кругу породице" замјењују се ријечима: "ванзаводске погодности".

Иза става (2) додаје се нови став (3) који гласи:

"(3) У случају када се ради о затворенику који се с обзиром на категоризацију казнено-поправних завода и интерну класификацију затвореника не би могао уклопити у третман у другом заводу, молба ће се одбити."

Досадашњи ст. (3), (4) и (5) постају ст. (4), (5) и (6).

Члан 18.

Иза члана 169. додаје се члан 169а. који гласи:

"Члан 169а.

(Третман безбједности према затвореницима под појачаном безбједношћу)

- (1) Према затвореницима који су подвргнути третману појачане безбједности, све док представљају ризик, треба стварати интерес хуманог третмана, посебно охрабрујући затворенике да смање ризик који је процијењен да представљају, подржавања дјелотворне контроле и безбједности и потребу за безбједношћу лица, што указује да треба изграђивати добру интерну атмосферу успостављањем позитивних односа између затвореника и заводског особља.
- (2) Затвореници ризични за безбједност завода и јавност и јавни поредак друштвене заједнице, као што је мјера усамљења, смјештај у посебно одјељење и појачани надзор, требало би да у таквим просторима уживају одговарајући третман као компензацију за строгу ситуацију таквих одјељења завода и треба их охрабрити да раде на престанку разлога за примјену ове мјере, кроз дружења са другим затвореницима у таквом одјељењу као и већи избор активности у третману максималне безбједности, према програму активности донесеном од стране управе завода у односу на наведену категорију затвореника, уз посвећивање посебне пажње здравствених проблема који се могу појавити као резултат таквог третмана безбједности и покушати се борити против могућих негативних ефеката наведене појачане безбједности.
- (3) Затвореници не би смјели бити подвргнути додатним мјерама безбједности дуже него што је то неопходно, а што ће се постићи редовним преиспитивањем таквих одлука, односно преиспитавањем да ли је и даље неопходан смјештај у посебном високоризичном одјељењу или одјељењу појачаних мјера безбједности, и то сваких шест мјесеци од доношења таквог рјешења од стране управника и која мјера може бити продужавана само по писаном одобрењу министра правде осим према затворенику коме је изречена казна дуготрајног затвора, када ће се преиспитивање вршити најмање једанпут годишње кроз преглед напретка затвореника у поступку рекласификације затвореника. Мјера се мора окончати чим престану постојати разлози за њено постојање.
- (4) Осим затвореника из члана 153. став (2) овог закона, затвореници правоснажно осуђени за остала кривична дјела против човјечности и вриједности заштићених међународним правом и за кривична дјела организованог криминала из члана 250. ст. (2) и (3) Кривичног закона, као и затвореници према којима је изречена

административна мјера усамљења, премјештање у посебно одјељење с појачаним надзором, ако нису престали разлози због којих је била изречена мјера усамљења и када је одређена мјера појачаног надзора приликом извршавања казне дуготрајног затвора, ризична су група у смислу пријетњи и могућности насиља таквих затвореника од других затвореника, и обавеза је државе да заштити такву врсту осуђеника од пријетњи насиљем или другог опасног и тешког нарушавања система извршења казне затвора било одвајањем од других затвореника, раздвајањем или тражењем премјештаја за боравак у другом заводу, а што ће представљати и зависити у погледу избора приступа од оцјене и процјене сваког појединачног случаја.

- (5) Против рјешења из става (3) овог члана затвореник има право жалбе Министарству правде у року од три дана од дана пријема рјешења, с тим да жалба не одгађа извршење рјешења.
- (6) Рјешење из става (5) овог члана донесено по жалби је коначно и против њега се не може водити управни спор.
- (7) Правила о условима, начину и третману издржавања казне затвореника у посебном одјељењу под појачаним надзором или безбједношћу донијеће министар правде."

Члан 19.

У члану 174. иза става (3) додаје се нови став (4) који гласи:

"(4) Лљекар приликом сагледавања здравственог стања лица на издржавању казне затвора може поднијети иницијативу управнику завода за оцјену оправданости подношења предлога за условни отпуст од управника завода, ако теже или акутно здравствено стање затвореника на то указује или ако медицинска процјена указује на немогућност изљечења или прогресивност, односно постепено погоршавање здравственог стања лица са опасношћу по живот таквог затвореника и која иницијатива ће садржавати прибављено мишљење стручног тима лљекара из одговарајуће медицинске области."

Досадашњи ст. (4) и (5) постају ст. (5) и (6).

Члан 20.

У члану 175. у ставу (1) иза ријечи "отпуста" интерпункцијски знак тачка замјењује се запетом и додаје сљедећи текст: "обухватајући и негативне извјештаје и мишљења завода у којима није предложено одобравање условног отпуста".

У члану 175. у ставу (2) иза ријечи "Предлоге" додаје се сљедећи текст: "као и негативне извјештаје и мишљења".

Члан 21.

Иза члана 175. додају се чл. 175а. и 175б. који гласе:

"Члан 175а.

(Мјере надзора, забране или ограничења и јављање надлежном органу у погледу помоћи према условно отпуштеном лицу)

- (1) Приликом одобравања условног отпуста, Комисија може у свом рјешењу лицу којем одобрава условни отпуст изрећи мјере надзора, забране или ограничења наведене у члану 156. став (3) и став (4) тач. а), б), ц), д), ф), г), х) и и) овог закона, као и обавезати га на јављање надлежном органу социјалне заштите или другом правном лицу или организацији који пружају помоћ или друге облике збрињавања лица отпуштених са издржавања казне затвора.
- (2) У случају изрицања мјера или обавеза из става (1) овог члана, завод је дужан да наведено рјешење, осим лицима и органима из члана 176. став (2) овог закона, достави и надлежном полицијском органу или органу социјалне заштите или другом правном лицу који пружа другу врсту помоћи, према мјесту пребивалишта или боравишта условно отпуштеног лица.
- (3) Мјере надзора, забране или ограничења извршава надлежни полицијски или други одређени државни орган, а мјере социјалне заштите или друге помоћи надлежни орган социјалне заштите или друго правно лице које се бави пружањем друге врсте помоћи или збрињавања према наведеној категорији лица.
- (4) Органи из става (3) овог члана у случају кршења или непридржавања изречених мјера забране или затраженог испуњења одређених обавеза социјалне заштите или друге врсте помоћи дужни су одмах обавијестити Суд или други суд у Босни и Херцеговини када је на њега Суд пренио вођење поступка или друго тијело у складу са Законом или међународним уговором и Комисију.
- (5) По добијању обавјештења из става (4) овог члана, Суд може таквом лицу рјешењем изрећи опомену или одредити нови рок за извршење наведених мјера или обавеза или рјешење о условном отпусту ставити ван снаге и такву одлуку доставити органима полиције на извршење и враћање на даље издржавање казне затвора у Завод из којег је отпуштен на условни отпуст.
- (6) Против рјешења из става (5) овог члана, условно отпуштено лице има право жалбе предсједнику Суда у року од три дана од дана пријема рјешења, с тим да жалба не задржава извршење рјешења.
- (7) О жалби против рјешења из става (6) овог члана одлучује предсједник Суда и донесено рјешење по жалби је коначно и против њега се не може покренути управни спор.

- (8) Мјере надзора, забране или ограничења и јављања надлежном органу у погледу помоћи условно отпуштеном лицу обавезно се изричу за лица и кривична дјела из члана 153. став (2) у вези са чланом 158. став (1) овог закона.
- (9) За вријеме условног отпуста затвореник не може напуштати територију Босне и Херцеговине, уколико међународним уговором, односно споразумом или другим посебним прописом није одређено другачије.

Члан 175б.

(Информације о резултатима који су постигнути у процесу извршења условног отпуста)

- (1) Орган социјалне заштите, полиције или други одређени државни орган, односно правно лице дужни су Суду, другом суду у Босни и Херцеговини када је на њега Суд пренио вођење поступка или другом органу у складу са Законом или међународним уговором и Комисији за условни отпуст, најмање једном у шест мјесеци, односно на њихов захтјев и чешће дати информације о резултатима који су постигнути у процесу извршења условног отпуста.
- (2) За осуђена лица за која је изречена мјера надзора, забране или ограничења приликом одобравања условног отпуста орган полиције је дужан информације из става (1) овог члана доставити суду и Комисији.
- (3) Надлежни орган социјалне заштите или други одређени орган дужан је да у року од 15 дана од дана пријема рјешења Комисије за условни отпуст као и документације и података од завода, условно отпуштено лице, коме је одређена мјера испуњења одређене обавезе или других облика збрињавања, упозна с радњама помоћи које може предузети, али га и поучити о његовим обавезама у току трајања условног отпуста."

Члан 22.

Иза члана 178. додаје се члан 178а. који гласи:

"Члан 178а.

(Условни отпуст за изречене казне затвора до двије године)

- (1) У погледу изречених казни затвора до двије године, затвореник ће након издржане двије трећине казне добити обавезни условни отпуст који подразумијева испуњење законских услова из члана 44. Кривичног закона, односно критеријума из члана 174. овог закона.
- (2) Рјешење из става (1) овог члана доноси управник завода, а мјере надзора препоручује служба третмана о којима одлучује управник завода наведеним рјешењем.
- (3) Затвореници који нису користили ванзаводске погодности или су дисциплински третирани или су нарушавали правила кућног реда или се нису подвргавала програму третмана или су се понашали супротно наређењима службених лица

завода, аутоматски не добијају обавезни условни отпуст, већ о таквим затвореницима одлуку као и евентуалне мјере надзора доноси Комисија, према важећим прописима.

- (4) Управник завода доставља Комисији потребну документацију са предњим и другим чињеницима из става (3) овог члана, сходно одредбама којима се регулише поступање управника приликом давања предлога за условни отпуст."

Члан 23.

Иза члана 210. додају се чл. 210а, 210б, 210ц, 210д, 210е, 210ф., 210г. и 210х. који гласе:

"Члан 210а.

(Начин и вријеме извршења мјера безбједности)

- (1) Извршење мјера безбједности из чл. 209. и 210. овог закона претходи издржавању казне затвора, односно прво се извршава мјера безбједности.
- (2) Мјера из става (1) овог члана извршава се у Заводу за форензичку психијатрију, а изузетно у другој здравственој установи и само у случају немогућности таквог упућивања, лице се може привремено упутити у посебно форензичко одјељење завода у којем се издржава казна затвора.
- (3) Вријеме проведено у установама за лијечење у вези са извршењем мјера безбједности урачунава се у изречену казну затвора.
- (4) Лица са изреченом мјером безбједности имају право на једнаке услове лијечења као и лица смјештена у друге здравствене установе.

Члан 210б.

(Обавјештење завода о потреби пружања помоћи након извршења мјера безбједности)

- (1) Након отпуштања из медицинске установе лица којем је изречена мјера безбједности обавезног психијатријског лијечења или обавезног лијечења од зависности, која је трајала најдуже до истека издржавања казне затвора или којем је суд одобрио условни отпуст, Завод за форензичку психијатрију или друга специјализована установа дужна је одмах, а најкасније у року од 24 сата по отпуштању, обавијестити надлежни орган социјалне заштите према мјесту пребивалишта или боравишта отпуштеног лица о потреби и врсти социјалне помоћи и бриге из дјелокруга наведеног органа.
- (2) Завод за форензичку психијатрију или друга специјализована установа доставиће обавјештење из става (1) овог члана органу социјалне заштите прије отпуштања лица из става (1) овог члана, када утврди да оно, због услова у којима живи изван установе, односно због материјалних, стамбених, породичних, радноправних или других стања или прилика, није способно да се брине о себи и свом психофизичком стању, а све с циљем пружања адекватне социјалне помоћи и бриге таквом лицу као и могућности његовог смјештаја у

социјалну установу по поступку предвиђеном позитивним законским прописима из области здравља и социјалне заштите или другом посебном пропису.

Члан 210ц.
(Психијатријски третман у заводу)

- (1) За лица која имају мање психичке поремећаје и који не потпадају под одредбе члана 210а, ст. (1) и (2). овог закона, здравствена служба у заводу у којем се извршава казна затвора обезбидиће психијатријски третман свим затвореницима којима је такав третман потребан и посебну пажњу ће посвећивати спречавању извршења или покушају самоповређивања или суицида.
- (2) За лица из става (1) овог члана биће на располагању здравствена амбуланта или стационар у заводу или здравствена установа ван завода или посебна одјељења под медицинским надзором као и други одговарајући облици здравствене заштите у складу са Законом.

Члан 210д.
(Примјена модерне терапије у лијечењу лица којима је изречена мјера безбједности)

- (1) За вријеме издржавања мјере безбједности у специјалној установи за форензичку психијатрију или на одјељењу судске психијатрије при заводу биће примјењивана одговарајућа психотерапија, фармакотерапија, социотерапија и по могућности радна терапија, у складу са медицинским налазом надлежног љекара специјалисте неуропсихијатра, односно љекара специјалисте из других области психијатрије или стручног психијатријског тима љекара, зависно од душевног и физичког стања здравља лица са изреченом мјером безбједности.
- (2) Поступање са лицима са изреченом мјером безбједности мора бити хумано и са поштовањем њиховог људског достојанства као и у складу са принципима медицинске етике из области менталног здравља, менталног поремећаја и других патолошких облика из области психијатрије.

Члан 210е.
(Савремене методе лијечења од зависности од алкохола, дрога или других облика токсикоманије)

У лијечењу од алкохола, дрога или других облика зависности - токсикоманије, примјениће се савремене методе лијечења које обухватају биолошку, психолошку и социјалну димензију личности, као лијечења заснованог на знањима и истраживањима из других научних и медицинских дисциплина и развоја саме психијатрије и њене терапије засноване на мултидимензионалном принципу, односно више терапијских поступака и интегралном принципу, односно лијечење не само основног психичког обољења него и односа болесника и његове околине.

Члан 210ф.

(Заштита и унапређивање здравља лица са изреченом мјером безбједности)

Заштита и унапређивање здравља лица са изреченом мјером безбједности остварује се:

- а) омогућавањем одговарајуће дијагностичке обраде и психијатријског лијечења и лијечења од зависности,
- б) научним истраживањима у области заштите и унапређивања здравља лица са изреченом мјером безбједности и њиховом заштитом од медицинских и научних истраживања без њиховог пристанка или пристанка њихових заступника или ако је то супротно закону или другом пропису или међународним споразумима из области медицине, биомедицине, психијатрије или других сродних медицинских области,
- ц) укључивањем лица са изреченом мјером безбједности у просвјетне програме,
- д) опоравком лица са изреченом мјером безбједности, њиховим укључивањем у породицу и радну и друштвену средину,
- е) адекватно оспособљеним кадром који се бави здравственом заштитом лица са изреченом мјером безбједности и унапређењем њиховог здравља,
- ф) подстицањем удруживања лица са изреченом мјером безбједности с циљем остваривања њихових права, самопомоћи и помоћи,
- г) као и другим облицима заштите и унапређења здравља у складу са посебним законом или другим одговарајућим прописима.

Члан 210г.

(Поштовање и заштита људског достојанства лица којима је изречена мјера безбједности)

- (1) Достојанство лица са изреченом мјером безбједности мора се штитити и поштовати у свим околностима.
- (2) Лица са изреченом мјером безбједности имају право на заштиту од било каквог облика злостављања те понижавајућег поступања.
- (3) Лица са изреченом мјером безбједности не смију бити доведена у неравноправан положај због своје душевне сметње. Посебне мјере које се предузимају да би се заштитила права или обезбиједило унапређивање здравља лица са душевним сметњама не сматрају се обликом неједнаког поступања.
- (4) Слободе и права лица са изреченом мјером безбједности могу се ограничити само законом или другим посебним прописом, ако је то нужно ради заштите здравља или безбједности тог лица или других лица, односно околине.

Члан 210х.

(Право комуникације, слања и примања писама и поднесака лица са изреченом мјером безбједности)

- (1) Лица са изреченом мјером безбједности имају неограничено право да шаљу и примају писма и писмене поднеске од чланова своје породице, лица која могу помоћи у њиховом третману, законског заступника или пуномоћника који га заступа, органа, организације или одговарајућег тијела с циљем заштите својих законских права.
- (2) Лица са изреченом мјером безбједности имају право да подносе притужбе због повреде њихових права или других неправилности и оне се морају рјешавати без одгађања.
- (3) Лица из ст. (1) и (2) овог члана могу упућивати своје молбе и притужбе државном омбудсмену, инспектору за надзор над радом завода, Независној комисији из члана 48. овог закона, Комисији за мониторинг казнено-поправних завода, полицијских станица и психијатријских установа Савјета министара, Министарству за људска права и избјеглице Босне и Херцеговине – Одјељењу за заштиту људских права, као и представницима других институција, организација или тијела надлежним за праћење и остваривање људских права или заштиту лица са душевним сметњама, као и тијелу националног превентивног механизма за спречавање мучења или других окрутних, нељудских или понижавајућих поступака или кажњавања у Босни и Херцеговини.“

Члан 24.

(Пречишћени текст)

Овлашћују се Уставноправна комисија Представничког дома Парламентарне скупштине и Уставноправна комисија Дома народа Парламентарне скупштине да утврде пречишћени текст Закона Босне и Херцеговине о извршењу кривичних санкција, притвора и других мјера у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 25.

(Усклађивање закона)

Надлежни органи Федерације БиХ, Републике Српске и Брчко Дистрикта БиХ ускладиће своје законе из ове области с овим законом у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 26.
(Ступање на снагу)

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

Број: 01,02-02-1-21/13
16. децембра 2013. године
Сарајево

Председавајући
Представничког дома
Парламентарне скупштине БиХ

др Денис Бећировић

Председавајући
Дома народа
Парламентарне скупштине БиХ

Сташа Кошарац